

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De facultate religiosis concessa pro ministracione Eucharistiæ. 19

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

incurret, nisi sit religiosus. His enim excommunicatio reserata Pontifici ipso facto imposita est in Clement. *Religiosi de priuileg.* si absque licentia specialia parochorum eorum subditis Clericis, vel laicis Extrema-Vnctionis, vel Eucharistiae sacramentum ministrare praesumpserint. Nomine licentiae specialis non debet intelligi quae personam ministrantem, vel cui ministranda est Eucharistia specialiter, & expressè designet, neque etiam quae specialiter hoc sacramentum designet, sed quae huic speciali designationi aequiueat. Quare si parochus concedat omnibus suis subditis, vt à quocunque sacerdote omnia, & singula sacramenta recipere possint: religiosus Eucharistiam ministrans ex licentia speciali, hoc est expressa ministrat, sicuti bene notauit Valq. *disp. 219. circa finem.*

6. Praeter iurisdictionem aliquis crederet requiri approbationem ab Ordinario, vt hoc sacramentum Eucharistiae ministrari possit. Etenim cum Trident. *sess. 23. cap. 15. de reformat.* hanc approbationem exposuisset pro sacramenti poenitentiae administratione, & Eucharistia poenitentiam consequatur, efficit videtur etiam pro Eucharistia approbationem requiri. Sed contrarium longe verius est. Non enim lex grauis sacerdotem extendi debet ex vno casu ad alium, maxime cum non vigeat eadem ratio. Ad sacramentum enim poenitentiae exposulauit Concilium approbationem sacerdotis, quia difficile administratur vt par est ob varios casus ibi occurrentes, quae difficultas in Eucharistia administratione non cernitur, ideoque opus erat personas administrantes poenitentiam esse specialiter à superiore examinatas, & approbatas, secus pro Eucharistiae administratione. Et ita sustinet Suar. *disp. 72. sect. 3. circa med. Aegid. de Coninch. qu. 82. art. 3. circa finem.* Valq. *219. cap. 5. n. 57.*

PUNCTUM XIX.

De facultate religiosi concessa pro ministratio-
ne Eucharistiae.

1. Expenduntur priuilegia religiosi concessa.
2. De exceptione facta pro die resurrectionis.
3. Non dies dominica materialis, sed qua communio Paschalis accipitur, excepta est.
4. An ex priuilegio concessio ordini S. Hieronymi cesset haec exceptio? Apponitur quadam sententia affirmans.
5. Sed non videtur probanda.
6. Quid intelligatur in priuilegio Pauli III. Societati concessio illis verbis. Nisi necessitas vigeat.
7. Vagi, peregrini, & forenses ob quam rationem possint Eucharistiam suscipere.
8. Praeter communionem paschalem à priuilegio religiosorum excipitur communicatio in articulo mortis ex obligatione, non ex deuotione.
9. Qualiter intelligantur verba Pauli III. Nisi necessitas vigeat.
10. Tandem excipitur à priuilegio religiosorum specialis Praelati prohibitio.
11. Religiosi possunt aliis facultatem concedere ministrandi Eucharistiam in suis Ecclesiis.

1. **V**aria sunt priuilegia religiosi concessa quibus ab incurrenda excommunicatione lata in Clement. *Religiosi de priuileg.* excusantur. Nam Nicolaus V. concessit minoribus vt excepto resurrectionis die omnibus Christi fidelibus sacram Eucharistiam ministrare possint. Sic habetur in *lib. monumenta ordinum. concess. 149. & in supplement. concess. 149. & 150.* Idem concessit Sixtus IV. & Leo X. sicuti habetur eodem *lib. concess. 160.* & refertur in *compend. nostr. priuileg. verbo Eucharistia §. 1.* Quod priuilegium non solum religiosi Mendicantibus, sed non mendicantibus affirmant Ioann. Azor. *t. 1. institut. moral. lib. 7. cap. 41. qu. 7. 7.* esse concessum Paul. III. in bulla Societatis concessa anno 1545. quae incipit: *Cum inter cunctas conceditur omnibus religiosi Societatis facultas post missas, seu ante illarum celebrationem, aut aliis Christi fidelibus Eucharistiae, & alia Ecclesiastica sacramenta sine alicuius praedictio ministrandi, dicecelesanorum locorum, rectorum parochialium, & aliarum Ecclesiarum, aut quorumlibet aliorum minime requisita licentia.* Et idem Paul. III. in alia Bulla anno 1549. id ipsum clarioribus verbis explicuit. Omnibus Christi fidelibus (inquit) quocunque anni tempore praeterquam in festo paschatis, resurrectionis dominicae, & mortis articulo, nisi necessitas vigeat, parochialium Ecclesiarum rectorum licentia minime requisita ministrare liberè, & licitè valeant. Ex quibus priuilegiis manifestè constat religiosos Societatis Iesu, reliquosque Mendicantes, imò & non Mendicantes qui in priuilegiis Mendicantium communicant Eucharistiam ministrare posse toto anni tempore, excepto resurrectionis die, & mortis articulo, & prohibitione Praelati interueniente.

2. Primò excipitur resurrectionis dies. Sed an solus dies

dominica resurrectionis excipiat, an dies, quo in festo resurrectionis ex obligatione communicare debeas? Variant Doctores Nauarr. *cap. 21. num. 52. Azor. dicto cap. 41. qu. 7. Heuriq. lib. 8. cap. 55. Eman. Saà Eucharistia. num. 10.* affirmant solum illum diem dominicum resurrectionis excipi, quia sic indicat verborum proprietates, aliàs deberet dicere praeterquam in Paschate resurrectionis dominicae, sicuti dixit Nicol. V. & Paul. III. Ergo ex supradictis priuilegiis Sixti IV. & Leonis X. & Pauli III. poterunt religiosi ministrare Eucharistiam omnibus Christi fidelibus, siue praepro Ecclesia satisfacere velint siue non quolibet alio die praeter diem dominicum resurrectionis, ipsique sic communicantes praepro Ecclesiae satisfaciunt.

3. Ceterum multo verius est non diem dominicum resurrectionis materialem, sed formalem, id est, quo praepro Paschalis communionis impletur, supradictis priuilegiis intelligi. Quia intentio Pontificis in excipiendo resurrectionis die à priuilegio religiosi concessio Eucharistiam ministrandi fuit, intactum & illaerum conseruare praepro latum in *cap. omnis vtriusque sexus de poenitent. & remissionib.* quo cauetur omnes obligatos esse de manu proprii parochi tempore paschali communionem accipere, vt eo facto proprium pastorem recognoscant. At hi. finis nullatenus obrineretur, si omnes à religiosi accipere communionem praeproam possint, tamen non possint eam in die dominico resurrectionis accipere. Atque ita posse religiosos communionem concedere eo die resurrectionis omnibus illis, qui & praepro communionis Paschalis satisfecerunt, vel intensionem habent sequentibus diebus satisfaciendi. Firmant vt probabilis Suar. *disp. 72. sect. 3. & t. 4. de relig. tract. 10. lib. 6. cap. 3. num. 7. Aegid. de Coninch. qu. 82. art. 3. num. 31. Mirand. man. Pralat. t. 1. q. 42. art. 2. Valq. disp. 219. cap. 4. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. cap. 7. n. 4. Fagundes de Euchar. lib. 1. c. 5. n. 9. & lib. 3. c. 2. n. 18. Bonac. disp. 4. q. 5. p. 1. num. 12. Sanch. lib. 3. de matr. disp. 23. n. 19. & alij apud ipsos.*

4. Grauior tamen est difficultas, an ex priuilegio concessio conuentui B. Mariae de Guadalupe, aliisque domibus religiosorum S. Hieronymi possint omnes religiosi Eucharistiam ministrare cuiusque fidei in die resurrectionis, tamen ea communione velit praepro Ecclesiae satisfacere? Etenim Man. Rodrig. *t. 1. qu. 8. regul. qu. 56. art. 3. §. quantum ad secundum.* Hieronym. Sorbo. in *compend. priuileg. fratrum minor. & aliorum Mendicantium, verbo communicare.* Vega. *4. p. casuum conscient. casu. 4.* testantur Nicolaum V. concessisse monasterio B. Mariae de Guadalupe, vt omnes Christi fideles confluentes possint Eucharistiam eidem accipere etiam in paschate, & satisfacere praepro annuae communionis quod priuilegium Paul. III. testè Cardin. Antonio summo illius Pontificis Poenitentiaro extendit ad capellas, grangeas, & loca alia eiusdem monasterij, ita vt religiosi ibidem commemorantes possint Eucharistiam ministrare quibuscunque fidelibus illuc confluentibus, & ex obligatione praepro communicantibus: sicuti refertur in *compend. priuileg. D. Hierom. §. 2. & 6.* Quinimo testantur supradicti Doctores hanc concessioem specialem extensam fuisse ad omnia monasteria illius ordinis. S. Hieronymi per Pium IV. & Pium V. tamen in illis non procedat ea ratio, quae Pontificem mouit ad primam priuilegij concessioem. Quo posito euidenter inseritur omnes Religiosos potestatem habere ministrandi Eucharistiam in die resurrectionis, & in quolibet alio die, tamen suscipiens ea communione velit praepro Ecclesiae satisfacere, quia omnibus Religionibus maxime Mendicantibus priuilegia aliarum Religionum per viam communicationis conceduntur, & ita sustinet Vega, Eman. & Sorbus *locis allegatis.*

Quod si aduersus hoc priuilegium obiciatur veni simile non esse Pontificem voluisse parochorum iurisdictioni derogare, & ab eorum cura, & sollicitudine oues proprias eximere: facile satisfacies negando hoc priuilegium iurisdictioni parochorum derogari, & ab eorum iurisdictione oues extrahi. Tum quia Pontifex est potissimus parochus ex cuius licentia, & facultate haec administratio fit. Tum quia parochia specialibus non admittitur facultas administrandi Eucharistiam suis ouibus, sed retenta eorum facultate alij in eorum leuamen, & adiutorium designantur. Quae omnia manifestè patent in facultate concessa pro administratione poenitentiae, quam Religiosi quolibet anni tempore praestant, nec tamen obinde iurisdictioni parochorum derogatur, nec ab eorum cura oues eximuntur. Quod si iterum obiciatur per non vsum priuilegium praedictum amissum esse: obstat: quia vt late probauimus *tract. 3. de legib. disp. 4. p. 18.* per non vsum non amittitur priuilegium, quod in grauaen aliorum non cedit, sicuti praedictum est priuilegium. Neque priuilegium cedens in aliorum grauaen amittitur per non vsum, nisi grauari praescribant aduersus priuilegium. At nulla est parochorum praescriptio aduersus Religiosos praedicto priuilegio gaudentes, cum à tempore Pij IV. & V. omnes Pontifices successores priuilegia à Pio IV. & V. concessa Religiosis confirmauerint.

merint. Adde hoc privilegium Religionis concessum est, non ut ex obligatione illo utantur, sed ut utantur eo pro suo arbitratu. Quoties autem sic est privilegium concessum, non amittitur per non usum, ut latius prædicto loco dixi. Vide Vegam, Eman. Rodrig. & Fagund. loc. alleg.

5. Nihilominus prædictam sententiam probare non audeo, sicut nec audeo Fagund. de Euchar. dicto lib. 1. cap. 5. numer. 16. Suar. t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. c. 3. num. 6. Moueatur, quia verisimile non est extensionem factam à Pio IV. & V. admissam esse à Religiosis S. Hieronym. siquidem ea nunquam vti sunt, & multo minus admissam esse à Religiosis aliorum ordinum, & de nostra Religione id manifestum est. Tum ex constit. 7. p. c. 4. §. 5. in declarat. Tum ex compend. priuili. verbo Euchar. §. 2. Tum ex Bullis Pauli III. relatis, quibus omnibus communio Paschalis excipitur, quæ excepta non esset, si prædictum privilegium à nostris admissum esset, eoque vti possemus. Privilegium autem ut vim habeat, acceptationem illius requirit, ut latè dixi tract. de legib. disp. 4. pun. 3. §. 2.

6. Verum Paul. III. in dicta Bulla anno 1549. videtur exceptionem Paschalis communionis limitasse, ut non procedat si necessitas urgeat. Inquit enim Pontifex: facultatem concedimus Eucharistiæ sacramentum quocunque anni tempore ministrandi, præterquam in festo Paschalis resurrectionis dominicæ, & mortis articulo, nisi necessitas urgeat. Quæ posteriora verba existimat Suar. t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. num. 8. non solum intelligi de articulo mortis, sed etiam de festo Paschalis, ac proinde posse à Religiosis Societatis Iesu in festo Paschalis communionem præceptam suscipi, si necessitas urgeat. Tunc autem (inquit Suar.) necessitas urgebit, quando adiri non potest parochus, ut Eucharistiam ministraret, vel licentiam concedat. Et idem esset dicendum, quando constaret malitiosè licentiam denegare. Tunc enim urget necessitas accipiendi communionem à Religiosis. Probabilis est doctrina, sed contraria iis, quæ ipse Suar. docuerat t. 3. in 3. p. disp. 72. sect. 2. circa finem. Quia ad communionem Paschalem fideles non astringuntur, nisi cum adest sacerdos, qui legitime ministrat; cessante ergo sacerdote, qui iurisdictionem habeat, Eucharistia non est obligatoria, imo nec necessaria, tamen si vitis foret, si eo tempore reciperetur. Ergo necessitatis titulus in communionem Paschali esse non potest, ac proinde ex hoc capite necessitatis non poterunt Religiosi Eucharistiam ministrare tempore paschalis, & ita docuit Valq. disput. 219. cap. 4. in fine. Fagund. de Eucharist. lib. 3. cap. 2. num. 11.

7. Ex hac doctrina probabilis Suar. videbitur alicui dicendum vagos, peregrinos, & forenses, quique fixum domicilium non habent, suscipere communionem parocholem posse à Religiosis, quia videtur necessitas urgere, cum non habeant parochum, quem adire debeant. Cæterum ob hanc rationem nullatenus Religiosis facultas concedenda est, ut bene probat Suar. dicto t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. num. 8. 9. & 10. Nam vagorum parochus, quinimo & peregrinorum, & forensium ille est quoad sacramentorum administrationem, qui fuerit illius parochiæ, in qua vagi, peregrini, & forenses commorantur. Ergo ad illum accedere possunt pro sacramentorum administratione, ipseque eis sacramenta ministrare tenetur. Ergo si huiusmodi parochus velit his vagis, peregrinis, & forensibus Eucharistiam ministrare, nulla erit necessitas accedendi ad religiosos. Ergo ex exceptione necessitatis Religiosi non habent facultatem his vagis, peregrinis, & forensibus Eucharistiam ministrandi. Verum ex eo quod supra dicti situm domicilium non habeant ubi commorentur, possunt Religiosi eis Eucharistiam ministrare tempore Paschalis, quia prædictis parochis vt potest non firmis, & stabilibus nulla videtur iniuria irrogata, si illis inconsultis Eucharistiam Religiosi vagis, & peregrinis ministrant. Atque ita sustinet, & optime probat Thom. Sanch. lib. 3. de matr. disp. 23. numer. 17.

8. Secunda exceptio est de articulo mortis. Et quidem si in eo articulo velis sæpius communicare, cum ea repetita communio non ex obligatione, sed ex deuotione fiat, sine dubio possunt tibi Religiosi Eucharistiam ministrare, quia illa communio esto fiat in mortis articulo, id per accidens est, cum iam obligationi illius feceris satis, ut bene notauit Suarez t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. num. 13. Nec tamen obinde inferitur tibi agrotanti, & ex deuotione communicanti posse Religiosum per vicis, & plateas deferre Eucharistiam, quia illa solemnitas ministratio parochorum est propria. Suar. dicto cap. 3. nu. 12. Quare exceptio solum intelligitur de communionem in articulo mortis ex obligatione, quam Religiosi, & sacerdotes seculares facere non possunt, nisi periculum addit decedendi sine viatico, nisi ipsi administrent. Nam stante ea necessitate omnibus sacerdotibus tam Religiosis, quam secularibus concessa est à iure in cap. quod in te, de penitent. & remission. facultas Eucharistiam ministrandi. Nam esto prædictum caput solum loquamur de penitentis sacramento, omnes Doctores Eucharistiam per viaticum sumendam ad grauem illius necessitatem extendunt. Adde, si ob peri-

culum mortis absente sacerdote est concessa facultas diacono ministrandi Eucharistiam, ut punct. 17. diximus: à fortiori sacerdoti concessa erit. Et ita sustinet Suar. de Euchar. disp. 72. sect. 2. in fine & t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. a. n. 11. Valq. disp. 219. cap. 4. in fine Henric. lib. 8. cap. 55. n. 1. Fagund. de Euchar. lib. 3. cap. 2. n. 20. Agid. de Coninch. qu. 82. ar. 3. in fine, num. 32.

9. Sed hinc oritur graue dubium, qualiter intelligantur verba Pauli III. concedentis Religiosis Societatis Iesu, ut possint Eucharistiam in articulo mortis ministrare, si necessitas urgeat, nam necessitate urgente in te communi omnibus sacerdotibus ea facultas concessa est, ut quid ergo Pontifex eam exceptionem fecit; cum nihil videantur ea verba operari? Respondeo id factum esse ob maiorem securitatem. Enim cum sint plures, graueque Doctores negantes Eucharistiam à Religiosis administrari posse in articulo mortis absque parochi speciali licentia, tamen agrorus esset sine viatico decedens, ut docuerunt Syluest. verbo excommunicatio 7. excommunicatio 14. num. 32. dub. 3. Nauarr. cap. 21. num. 52. Congruum fuit cum exceptionem necessitatis urgentis exprimere, ut ea expressa omnis occasio dubitandi tolleretur. Sic Suar. t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. n. 15.

10. Tertia exceptio est prohibitio Prælati. Si enim Prælati ob aliquam rationabilem causam (quæ semper præsumenda est) Eucharistiæ sumptionem tibi absque eius facultate speciali prohibeat, nequis pro Eucharistia suscipienda ad Religiosos accedere, neque ipsi tibi eam ministrare possunt, quia esset ministratio cum manifesto Prælati præiudicio, quam Pontifex in concessione generali nunquam censetur concedere. Et forte ob hanc causam Paul. III. in privilegio Societatis concessio administrandi Eucharistiam ea verba apposuit sine alicuius præiudicio. At idem est, si Religiosus vellet Ecclesiam parocholem adire, ibique inconsulto parochi Eucharistiam ex hostiis in sacratio repositis ministrare. Hic enim modus administrandi Eucharistiam non intelligitur concessus in generali concessione: est enim parochi offensiuus, ut bene docet Suar. t. 4. de relig. tract. 10. lib. 9. cap. 3. num. 4.

11. Ad extremum nota ex privilegio Iulij II. Minimis concessio, non solum Religiosi possunt Eucharistiam in suis Ecclesiis ministrare, sed ministrandi facultatem aliis concedere. Habetur in supplement. Minor. concess. 143. & refertur in depend. nostror. privileg. verbo Eucharistia §. 4. & notauit Agid. q. 82. art. 3. circa finem. Suar. dicto cap. 3. num. 5. Quinimo non solum ex superioris licentia, sed etiam ex sacristæ, qui creditur superioris vices habere possunt simplices sacerdotes in nostris Ecclesiis quibuslibet Christi fidelibus Eucharistiam ministrare, sicuti Societatis Religiosi. Sic aliis relatis docuit Henric. cap. 55. in comment. litt. C. Eman. Saâ; Eucharistia n. 14.

PUNCTVM XX.

De obligatione, quam sacerdotes habent ministrandi Eucharistiam.

1. Omnes sacerdotes tenentur in articulo mortis Eucharistiam morienti ministrare: Parochus ex officio.
2. Ab hac obligatione non excimtur parochus ob vitæ periculū.
3. Quoties fideles rationabiliter petunt Eucharistiam, tenentur parochus ministrare.
4. Regulares ab hac obligatione excimuntur.
5. Omnibus damnatis ad mortem ministrari Eucharistia debet.
6. Quando ab hac obligatione iudices excimantur.
7. Quo tempore ante mortem danda est iis Eucharistia.
8. Qualiter indispositis ad communionem Eucharistia ministrari possit? Præmittitur distinctio de peccatore publico & secreto.
9. Peccatori publico petenti Eucharistiam eo loco, quo publicus est, negari debet.
10. Si in diuerso loco petat, plures censent concedi debere.
11. Verius est oppositum, nisi intelligas emendatum esse.
12. Proponitur obiectio, & declaratur qualiter constare debet aliquem communioni esse indispositum, ut repelli debeat.
13. Peccatori occulto publico petenti, Eucharistia concedi debet.
14. Proponitur obiectio, & soluitur.
15. No. danda est differentia inter sacerdotem obligatum administrare, & inter eum, qui nullam habet obligationem.
16. Peccatori occulto, sed probabili, si monitus sit, negari Eucharistia potest ex probabili sententia.
17. Peccatori occulto neque emendato, si Eucharistiam secreto petat, deneganda est.
18. Limitat Soto, ne procedat in parochi tempore obligationis, sed non admittitur limitatio.
19. Si ex confessione sacerdos indispositionem agnoscat, plures censent negari non posse Eucharistiam, etiam si nullus alius à sacerdote ad sit negationi.